

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5 " " "	Fél évre	8 " " "
Negyed évre	2 " " "	Negyed évre	4 " " "
Egy órára	1 " " "	Egy órára	1 " " 70 "
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Az Egyesült Államok és a magyarok.*

(A magyar kormány és a sajtó figyelmébe.)

Az Egyesült Államok kongresszusa a múlt héten elfogadta az új bevándorlási törvényjavaslatot, hogy Amerika földjére csak az léphet be, aki azon ország nyelvén, melyből kiszakadt, írni-olvasni tud. A magyarokat mélyen sérti ez a törvény, mert ezen törvényjavaslat az olaszokat, muszka zsidókat és hungarianokat, mint az itteni bevándorlás legtudatlanabb elemét óhajtja Amerikától távol tartani. De aki tudja és érti azt, hogy itt az igazi amerikai a Hungarian név alatt nem a tiszta magyar fajt, hanem mindama söpredék elemet érti, amely szokásaival, tunyaságával már rég felkelte az ő ellenszenvét, azonnal belátja, hogy a betérjesztő szenátor itt egy pillanatig se gondolt a tiszta magyar elem megbélyegzésére.

Nem pedig azért, mert ott, ahol szervezkedni tudtunk, minket nem neveznek többé Hungarianoknak, hanem magyaroknak. Sőt maga az igazi amerikai szinte zokon veszi tőlünk, ha nemzetünk jelzésére az előtte oly megvetett Hungarian gyűjtőnevet használjuk.

* A Kovács Kálmán plébános által szerkesztett Magyarok Csillaga című amerikai lapból vettük át e hazafias cikket.

Tanu erre nemcsak a magyarok által lakott környékbeli angol sajtó, de az itteni kath. egyházi szervezet is, a mely egy óráig se nevezte soha Hungarian Church-nek a tiszta magyar templomot, hanem mindig nyíltan és kizárólag csak Magyar Church-nek. Mi az oka ennek? Az, hogy mikor a pánszlávizmus már annyira beszenyenezte a Hungarian nevet, hogy Amerika minden söpredékét csak Hungarian névvel mutatta be s amikor ezzel szemben ő mindig kidomborította az ide nagyszámban beözönlő s a polgári levélért szinte csapatokban jelentkező tótok Slávis voltát, észrevette az amerikai közvélemény azt is, van ám a Hungarianok közt egy jó munkás, s ezek a magyarok.

Mivel azonban Amerika Magyarországon önállóságáról annyira nincs tájékozva, hogy itt Magyarország még a turista-térképeken is csak mint Ausztria egyik tartománya van feltüntetve, ahol a monarkiát jelző Austria nagybetűs jelzés mellett Magyarország Csehországgal, Sziléziával, Stájerországgal stb. teljesen egyforma kis betűkkel van kiírva mint Ausztria kiegészítő része: a közvélemény azon balhítből ringatta itt magát, hogy a mi nemzetünk csak egy intelligensebb természetű népfaj abban az Ausztriában, melynek népe mint a régi és félelmetes

vad Hunok utóda, ide kivándorol. De hogy ez a nemzet ezredéves, alkotmányos hazával birjon, a kultura magas fokán álljon és hogy a világ koncertjében mint külön törvényhozással bíró, független és alkotmányos állam létezzék, mivel annak czimerét, nagy követségét vagy a konzulátusságát önállónak sehol sem látta: nem is sejtette.

Ezért nevezte el tehát a magyart magyarnak és nem Hungariannak, elannyira, hogy maholnap az igazi Amerika előtt a Hungarian névnek nem lesz meg többé az az igazi eredeti és valódi értelme, a mit az tényleg jelent.

Nem ellenünk, magyarok ellen van tehát itt a támadás intézve, hanem inkább az ellen a tót elemellen. a melyet mindig Hungariannak nevezett a tolmács a törvényszék előtt akkor, mikor ez valami bünt követett el, de Slávisnak tüntetett fel az angol sajtóban mindig akkor a pánszlávizmus, valahányszor csak azon valami kis megdicsérni való akadt.

Mert hisz ez a nép az, amely nem tud óriási hányadában írni-olvasni s így ez a nép az, a mely otthon félvén a katonáskodástól, ide teljesen tudatlanul jön ki s így még a gyári szerencsétlenségek óriás százalékát is csak ez szolgáltatja.

Egy álom.

Írta: **K.—n. I.—a.**

A szép májusi nap engem is vonzott a szabadba. Elindultam hát s mély gondolataimból mintegy varázsütésre fölébredve, azon vettem magam észre, hogy kint vagyok a kedves, fölséges szép erdőben. Lelkem csak úgy ujjongott örömeiben. Tele tudóval szívtam az üde, friss levegőt, nem tudtam eléggé élvezni a szép, csodásan szép természetet. Czelálanul bolyongtam, a mint itt, vagy ott találtam valami csodálni valót. Egyszerre csak mintha valami felsőbb hatalom kényszerítene, megálltam, szívemet nyomasztó fájdalommal érezés töltötte be. Csak néztem, néztem magam elé, öntudatlanul, keresve azt a hatalmat, mely megállásra kényszerített. Valósággal lázban égtem, tagjaimban végtelen fáradságot éreztem.

E különös érzés hatása alatt ledőltem a fák árnyékába s néztem tovább a semmiségbe. Az erős tavaszi levegő, a gyöngyvirágillat, a madarak éneke, minden csakhamar álomba ringatott.

Almomban azután mentem belábatlan messzeségbe, gyönyörű erdőben mezőkön keresztül, míg nem egy remek szép kert vasrácsához értem. A kapu nyitva volt és én bátran beléptem rajta. Mentem tovább, gyönyörű virágágyak és szökőkutak között egyszerre csak egy szép viruló fiatal nő jött elémbe s szónéikül kézenfogva tovább vezetett. Jó darabig mentünk így szóltanul a kert váltakozó részei közt, míg egyszerre egy ragyogó kristály ablak palotához értünk. Az én szép vezetőm megérintette a kaput s mindketten beléptünk rajta.

A mi most tünt szemem elé, az igazán leírhatatlan. Egy nagy teremben voltam a falait tükrök képezték, melyek sokszorosán adták vissza azt a fönséges képet, mely elem tárult. Gyönyörű szép nők, ifjak, szőke fürtű angyalarczu kis gyermekek játszadoztak, táncoltak, vig dalokat énekelve a hárfá melodikus hangjai mellett. — A terem közepén magas emevényen egy ragyogó szépségű nő ült, aranyszálakból szőt ruhában. A szép királynő — annak kellett lennie — felém fordult és így szólt: „Hozott Isten új jövevény. Látom te most nem tudod, hogy

hova jutottál. — A hol most vagy az a boldogság.”

Ide csak azok az emberek jutnak, akik mindig valami égi, tulvilági boldogság után vágyanak, hogy aztán azt megízlelve, annál jobban érezzék a földi élet rögzös pályájának a nehézségeit, vigadj hát most kissé velünk*.

Erre engem is közrefogtak s daloltam én is velük. Én is éreztem azt az igazi boldogságot, amit ők.

Egyszerre csak valami borzongást éreztem, szemeimet felnyitám, föluggottam s láttam, hogy a nap már utolsó sugarait bocsájtja a földre. Megindultam tehát haza felé, az álom hatása alatt ismét gondolatokba mélyedve.

A mint jöttem a város felé, láttam a munkából hazatérő embereket, kiknek homlokára a gond barázdákat vont és én beláttam újra ama régi mondás igazságát, hogy a földön nincs igazi, tiszta boldogság, hogy: minden álomból van felébredés. Pedig csak álmainkban érjük utól a boldogságot.

Következésképp tehát nem is a tiszta magyar faj kivándorlását fogja ez az új törvény megnehezíteni, hanem ama tót elmét, a melyet eddig innen mint kinevelt pánszlávokat származtatott vissza a pánszlávizmus Magyarországnak.

Magyarország kormányán van tehát most már a teljes felelősség sulya, hogy vigyázzék, miszerint e törvény végrehajtásánál Magyarország nyelvének létezésé ne csak respektáltassék, de mint a kivándorlás egyik főfeltétele, annak írása és olvasni tudása meg is követeltessék; mert itt törhető ki csak egyedül a reá nézve olyan igen veszedelmes pánszlávizmus méregfoga.

Az a tót ugyanis, a ki otthon iskolába járt, egy kis magyar történelmet és földrajzot is tanult, nem fog akkor olyan könnyen felülni azoknak a hazugságoknak, a mikkel itt Amerikában szokta rendszeresen a pánszlávizmus traktálni az olvasni csak itt kitanított tót népet, hogy tudniillik Magyarország nemcsak a tótoké, de meg Szent István, Szent László, Hunyadi mátyás is mind tót királyok voltak, sőt Kossuth Laios is tót volt, csak hogy a zsandárszuronyokra támaszkodó magyarok nem engedik még ezt kihirdetni otthon, a kik ott csak a tótok zsirjából élnek.

Fordítson a kormány az ily irányu nevelésre otthon igen sok gondot, igyekezzék ne csak azt megismertetni már a gyermekekkel, hogy a tótokra sokkal többet költ otthon az állam, mint a magyarokra, de igyekezzék büszkévé tenni a felvidéki tót gyermekeket arra, hogy ez büszkén vallja magát magyarnak, vagyis Szent István és Szent László unokájának. Állítsa lelki szeméi elé az iskolákban a magyar nemzet hajdani világverő, nagy voltát, fényes dicsőségét; értesse meg vele, hogy mit jelent reá nézve az az édes haza, a mit neki az ősök piros vére szerzett meg örökül és plántáltassa bele szívébe azt a nemes és büszke öntudatot, hogy neki szégyen idegenben hontalanul élni és tűzhelyet csak kegyelemből elfogadni akkor, mikor neki ősei vérén szerzett édes hazája oán s akkor ne féltse az amerikai kivándorlástól a felvidéki tótságot.

Mert az így nevelt tót fiu se szégyent nem hoz édes hazájára, se pedig nem fog beállani Amerikában azok taborába, a kik itt vértől habzó szájjal szidják az őket szülő és fölnevelő Magyarországot.

Ha valaha tehát, úgy most van alkalma Magyarországnak halálos csapást mérni az amerikai pánszlávizmusra, mert ha sarokra áll most, a tót kivándorlók 60 százalékát az az Amerika fogja hozzá visszaküldeni, amely önmaga is tudatára ébredt immár annak, hogy semmi sem veszélyeztetheti

egy állam létét jobban, mint egy eredetileg tudatlan s így itt szabadon fanatizálható néptömeg.

Lehet, hogy némileg csorbát szenvedett e törvénynél a szabadság eszméje, de az Egyesült-Államok jövője érdekében szükség volt erre az intézkedésre, mert az a népelem, a mely ma szülőházát vérző szájjal szidja a mi édes Magyarországotunkat, nem lehetetlen, hogy egykor új hazájának is nekifordul s azt is épp úgy törekedni fog beszennyezni, mint ma Magyarországgal teszi itt az idegenben.

Hisz a holló csak hollót, a farkas farkast nemz, a hálátlan nép pedig hálátlan lesz e földön mindenkivel szemben; mert a vér soha nem tagadja meg magát.

Adózási viszonyaink.

(K. B.) Büszkén szoktuk hirdetni, hogy a jogegyenlőség korszakát éljük és ez az egyenlőség a közadó teherviselés közösségében is megnyilatkozik.

Egyenlőség nem lehet egyenlő jogok nélkül és visszataszító jogtalanság az, ha csak a terhek egyenlők.

Nálunk Magyarországon pedig így van. Nálunk csak a terhek egyenlők, a legszegényebb földműves és iparos ember ép oly arányban fizeti az adót, mint a legvagyonosabb főúr.

Nyilván való tehát, hogy a mai adózási rendszer -- egyenlőtlen.

Arra kell törekedni, hogy megszűntetve legyen az egyenlőtlen, hogy gazdag és szegény teljesen egyforma arányban fizessék az adót. Meg kell változtatni a mai adózási rendszerét és törvényhozás útján be kell hozni a fokozatos, a progresszív adót.

Elv az, hogy minden állampolgár vagyoni képessége, azaz jövedelme szerint tartozik adót fizetni.

Ámde az már csak külsőleg felel meg az egyenlőségnek, hogy gazdag és szegény az évi jövedelmének ugyanoly hányadrészt fizesse adóba.

Az igazság akkor érvényesül, ha a szegény csekélységet, a jómódu többet s a gazdag sokkal nagyobb hányadrészt fizet adóba.

Ennek a fokozatos, a progresszív adórendszernek meg van a maga természetes indoka: az államnak kötelessége a luxust, a fényűzést elnyomni és a vagyoni különbségeket kiegyenlíteni. A gazdagoknak tehát nem épen olyan arányban kell az állam terheivel, a közterhek viseléséhez hozzájárulni, mint a szegényeknek, hanem jövedelmükből nagyobb hányadrészt kell adóba fizetniök, mint a kevésbé vagyonosoknak.

Ez az igazi méltányos adórendszer, nem pedig a mai. Mert aki a kis jövedelméből ad egy tizedrészt, arra ez sokkal terhesebb, ez sokkal nagyobb mérvben nélkülöz, mint aki az ő nagy jövedelméből ad egy tizedrészt.

Mert aki az ő kis jövedelméből adja oda az államnak az egy tizedet, az a saját és családjának életfentartásához szükséges kiadásait csorbitja meg. A fokozatos adó behozatala a társadalmi egyenlőtleniségek javítását tekinti céljának, ez pedig jogos törekvés.

Különbö is inkább viselje a nagy va-

gyon a szegény emberek terhét, mint megfoditva legyen fokozatosság a teherviselésben és legyen egy létminimum melyet adóval terhelni nem szabad.

Inkább veszítsen az állam a kis embereknél, akik ugyanis édes keveset kapnak az állam jóvoltából. A progresszív adó behozatala által tehát nemcsak a helyesen értelmezett jogegyenlőség elvének teszünk eleget, hanem hatékonyan orvosoljuk szociális bajaink egy részét is, mert a néptömeget védjük, a fényűzést korlátozzuk és egy lépést teszünk a különböző társadalmi osztályok közt lévő nagy vagyoni különbségeknél békét egyengetése felé.

A szászok és Székelyföld.

Irta: Vántsa György.

Az a fegyverbarátság, melynek létesülteiről a „Magyarság“ című és a Székely érdekeket hazafias szeretettel védelmező politikai napi lap, e hó 3-án megjelent számában említés van téve és oly csábító színben van az olvasó elé tárva, mintha az okkal-móddal s czélszerűen megköntendő székely-, magyar-és szász véd-és dacszövetség az erdélyi székelység és magyarság tönkre menetelének megakadályozására, az cláhság birtokilag is folyton terjeszkedő dakoromán politikája ellen a legbiztosabb védelmi eszköz lenne, amolyan „vakulj magyar“ politika, melynek erősen érzik a szaga, s önkénytelen eszünkbe juttatja azt a gyakran tapasztalt szálló-ige igazságát: nehiggy a németnek, ha szász is.

A nyújtott baráti jobb nem tiszta, mert egy nyolcz száz éves mult szentes és véres foltjai tapadnak ra.

A nyújtott baráti jobbot, sem a multban, sem a jelenben nem vezető soha jóindulat, a közeledésnek megvolt mindig a sötét háttere, melynek ezer meg ezer nemét jegyezte fel a kis Erdély egy ezred évvel nagyobb multat megörökítő történelme.

A szászok jelenlegi közeledését sem vezeteli jóakarát, meg van ennek a sötét háttere csak kis-é figyelmesebben kell a közeledés mikéntjét és eszközeit boncolgatnunk.

Mit is akarnának a mi kedves? Szász testvéreink tenni?

Látva azt az óriási lelkesedéssel megindult társadalmi mozgalmat, mely az erdélyi székelység és magyarság érdekében az egész magyar nemzet kebelében megindult és annak minden rendű és rangu polgárát a maga és hazája érdekében a cselekvés terére szólított, megrettenve kérdezték: mi akar az lenni? Talán irtó harc a nemzetiségek ellen. Na akkor készen találnak. Oh nem, nem irtó harc a megindult mozgalom, hanem csak: társadalmi harc a magyarság érdekében. A midőn kérdésekre e választ nyerték, megdöbentek, mert a magyar faj e hazában honalapító, tehát nemzet, míg ők a betelepítettek mint nemzetiség, a magyar nemzet összetartó társadalmi tömörülésében oly erőt látnak sikkra szállni, melynek hatalma előtt minden törekvésük cserben fogja őket hagyni.

A törvény szigorával rendelt magyar nemzeti ügyek erősítése ellen eddig még volt erejük küzdeni, de a társadalom magyar hazafiságra apelláló mozgalma előtt nyers és ellent mondó hatalmuk megtörik s kénytelenek az előtt meghajlani.

Ez a tudat adta a vezérszerepet játszó szász férfiaknak azt a gondolatot, hogy a székelység és magyarság érdekében megindult mozgalom vezetőinek azt az ajánlatot tegyék, miszerint ők is részt ohajtanak venni a magyarság és székelység megmen-

tésére alakult mozgalomba az által hogy gazdag pénzintézeteik tökéit felajánlják a székely birtok megmentésére, a legkedvesebb kamatláb és törlesztési feltételek mellett.

Az ajánlat első pillanatban tetszetős s mondhatni nagylelkű, ha bizni lehetne annak önzetlenségében, de az ajánlattevő nemzetiség, bár a mi hazánk legtermékenyebb részeiben talált kiváltságokkal bőven ellátott új otthon és a magyar nemzet védő szárnyai alatt gyűjtötte halomra a most felajánlott kincseket, bizni a múltban szerzett tapasztalatok alapján nem lehet.

Nem lehet, mert a míg az erdélyi székelység és magyarság Sz. István királytól nyert szabadságáért és az adófizetés kötelezettsége alóli mentességért folyton fegyverben állott és védte hazáját, addig a szász nemzetiség csöndesen g üjtögette ama vagyont, melyet faji megerősítésére s később a székelység és magyarság megrontására, tönkre tételére fordított.

Nem lehet bizni a szászok nagy lelkű ajánlatában még azért sem, mert ők eddig is, minden alkalmat arra használták fel, hogy miképen tehessék rá kezüket a székelység és magyar birtokokra, melyeken még napszámosnak sem túrték meg sem a székelységet, sem a magyart, hanem saját fajukat csempésztek be s telepítették le azokon.

Hogy mennyire őszinte ajánlatuk és mennyire színek a székelység birtokok megmentésére, tanúság erre az alig pár évvel ezelőtt megvett Docogó székelység fürdő, mely ma már teljesen szász kolónia, és ez a kis fészkek teljesen tönkre tette a vele szomszédos székelység fürdőket.

De ne bocsátkozunk egyes esetek felsorolásába, hanem az általuk tett ajánlatnál maradván, a nagy lelkűség álcája alatt nyújtott béke? jobbat a leghatározottabban utasítjuk vissza, ha azt nem akarjuk, hogy egy század leforgása alatt a kies székelység föld szász telepítvényesek erős fészkevé ne alakuljon át, a hol a székelység mint vagyonából kiakolbóltott még egyszerű munkás sem lehetne majd.

Van még magyar s még nem fajult el a székelység vér, hogy vállvetve és egymást úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatva megmutathassa azt, hogy ki az ur azon a földön, melyet őseitől örökölt.

Küzdelmünk legyen nyílt és saját érdekünkben a leghatározottabban, hogy anulja meg minden nemzetiség, mint hajdan, „süvegelni a magyart.”

Harcz tehát és harc a magyarsággal, a magyarságért.

Kossuth Lajos esztendeje.

(A függetlenségi párt akeziója.)

Az országos függetlenségi és 48-as párt hétfőn délelőtt 10 órakor értekezletet tartott, melyen több mint harmincz képviselő jelent meg.

Az értekezleten Barabás Béla alelnök elnököl s jelen voltak: Barta Ödön, Rátkay László, Leszkay Gyula, Sturmán György, Szatmári Mór, Gabányi Miklós, Gaál Sándor, Benedek János, Bakonyi Samu, Egry Béla, Kovács Gyula, Krasznay Ferencz, Pap Zoltán, Illyés Balint, Malatinszky György, Rákosi Viktor, Kacskovics Géza, Nessi Pál, Kállay Leopold, Pichler Győző stb.

Ismertette az értekezlet célját, Kossuth Lajos születése 100 éves fordulójának mikénti rendezését. Bejelenti, hogy a főváros szeptember 19 én ünnepélyt rendez, mely istentisztelettel veszi kezdetét, azután lesz a sir megkoszorúzása s a mauzoleum

alapkő letétele. Erre az ünnepélyre meg lesznek hívva a főrendiház, képviselőház, a kormány, a törvényhatóságok.

A párt elhatározta, hogy a főváros által rendezendő ünnepélyen részt vesz, keireletenkint képviselteti magát s intézkedik az iránt, hogy a vidéken is ünnepélyeket rendezzenek. Felkéri az ország minden törvényhatóságát, hogy törvényhatósági közgyűlést rendezzen. Ez iránt megkeresi a főispánokat, hogy a közgyűlésen jegyzőkönyvbe iktassák Kossuth Lajos érdemeit. Továbbá elhatározta, hogy küldöttségileg felkéri a képviselőház elnökét, hogy a képviselőket ő vezesse az ünnepélyhez.

Kiküldött egy bizottságot, melynek feladatává tétetett, hogy az ünnepélyeket rendezze és irányítsa. A bizottság tagjai ezek: Rátkay László elnök, Nessy Pál jegyző, Krasznay Ferencz, Pichler Győző, Pap Zoltán, Rákosi Viktor, Horváth Gyula, Szatmári Mór, Illyés Balint, Visontai Scma, Ráth Endre, Barta Ferencz, Olaj Lajos, Lukács Gyula, Hentaller Lajos, Leszkay Gyula, Gaál Sándor.

A bizottság azonnal megalakult s keirebelébel négy albizottságot küldött ki. Egyet, mely a Kossuth szobrok terjesztését és emlékérmek veretését van hivatva gondozni. egy irodalmi, mely Kossuth Lajos beszédeit oleső füzetekben adja ki, ennek az albizottságnak tették feladatává, hogy olyan Fohaszt szerkeszzen, melyet szeptember 19-én egy órában az egész országban elmondanak. a harmadik bizottság a fővárossal lesz allandó érintkezésben, a negyedik a vidéki ünnepélyeket szervezi.

Tudomásul vette a párt, hogy Papp Zoltán Kossuth-Hymnuszt szerzett, ezt a párt által kiadandó oleső füzetekben fogja közöztetni és azonkívül az összes dalárdáknak rendelkezésére bocsátják.

A párt ezután az önálló vámterület kérdésével foglalkozott. Elhatározta, hogy az országos iparegyesülettel karöltve akar eljárni és tárgyann állandó összeköttetésben kíván az egyesülettel lenni. Együttal a nyár folyamán Debreczenben, Maros-Vásárhelyen, Székesfehérváron és Hódmezővásárhelyen megkezdi az akcióit nagy népgyűlések rendezése formájában.

NAPI HIREK.

A tanács és a régi Debreczen története.

A tanács nevezetes határozatot hozott. Komlóssy Arthur főjegyző indítványára kimondotta, hogy a levéltár buzgó kutatójának, Zoltai Lajos debreczeni historikusnak egyik legértékesebb tanulmányát és kutatását könyv alakban nyomatja ki és bocsátja a közönség és a tudós körök rendelkezésére. E mű czime „A vidékiek beköltözése Debreczenbe 1564 és 1640 között.” A karonázási alpból fogják kinyomatni. 500 példányban nyomatják ki. Azonkívül a tanács egy küldöttséget küldött ki, mely a már lapunkban említett, a magánlevéltárban elhelyezett Zoltai féle kutatásokat, a Debreczen multjából, rendezi sajtó alá. Ezen becses és érvdus művet a város füzetekben fogja megjelentetni. A tanácsnak ezen határozatáért elősmeréssel adózunk, hogy megtalálta a helyes utat és módot Debreczen neve-

zetes multjának a feltárására. Ez a figyelem és támogatás bizonyosan Zoltai Lajost is buzdítani fogja a további kutatásokra.

Kinevezés.

Ács Nagy Ferencznek, a debreczeni rendőrség egyik erdemes fogalmazójának fiát, a ki a torontálmegyei nagy szent miklósi járásbiróságnál volt aljegyző, ugyanezen — járásbiróságnál, jegyzővé léptették elő.

A felső kereskedelmi iskola új igazgatója.

A felső kereskedelmi iskola igazgatója dr. Bayer Ferencz lemondván állásáról, a Kereskedő-Társulat elnöksége az igazgatói teendők ideiglenes vezetésével Szojka Gyula tanárt bizta meg.

A siketnéma iskolának

városunkban való felállítására ügyében alig pár nappal ezelőtt hoztam a nagyközönség tudomására azon sikert, melyet dr. Bakonyi Sámuel országgyűlési képviselő elért az alapítandó egylet tagjai gyűjtését illetőleg. Már is egy újabb és igazán szép eredményről számolhatok be. A mai napon ugyanis Boczkó Sámuelné urnő juttatta hozzám az általa átvett aláírási ívet, — melyhez egy pótvét csatolva összesen 70 tagot és 67 korona készpénzt gyűjtött. Ezen általam át is vett összeget következők voltak szivesek adományozni: Muraközy L. 20 kor., Sesztina Jenőné 20 kor., Kovács J. ügyvéd 10 kor., lovag Chilinszky Gy. 6 kor., Dragota Miklós 6 korona, Gajzágó Béla 3 korona, özv. Fabricius Gézané 2 korona. Ugy a gyűjtést eszközölő urnő, valamint az adományozó urhölgyek és urak is fogadják a gazdaságos ügy nevében hálás köszönetemet. Debreczen, 1902. év július hó 7-én. Oláh Károly, városi tanácsnok.

Kaszás József fölmentése.

A herce huzzás Kaszás-féle ügynek egy újabb részlete bonyolult le. Kaszás József balmaz-ujvárosi főjegyzőt egyik esetben hivatalos hatalommal való visszaéléssel is vádolták. Ezen vád ügyében a királyi törvényszék f. kó 7-én hozott jogerős ítéletet, amely megdöntötte a Ferenczy volt főszolgabíró ítéletét. Ugyanis dr. Ozory István védő nagyhatású védbeszéde után a törvényszék Kaszást az ellene emelt vádak és következményei alól felmentette. A felek megnyugodván, az ítélet jogerős lett.

Huszárok éjjeli gyakorlata a vasuti állomásnál.

A debreczeni 7-ik Vilmos-huszárezred tegnap este nagy be és kiszállási gyakorlatot tartottak az államvasutak pályaházánál. Azért gyakorolták magukat a huszárok, hogy háboru idején könnyen tudjanak beszállani a vasuti kocsikba s ugyanolyan gyorsasággal üresen is hagyassák a vagonokat. A gyakorlatot, melyre a tisztikar diszben vonut ki, végignézte lovag Schwitzer tábornagy is, adlatusával, Cholenics vezérkari főnök, ezredessel.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága a jövő hónapban rendkívüli közgyűlésre gyűl össze, a melyen több nagyobb fontosságú és sürgősebb megoldást igénylő városi ügy kerül elintézés alá. Puky Gyula főispán a rendkívüli közgyűlés határnapját augusztus 6 ára tűzte ki.

József főherceg Debreczenben.

A legmagyarabb s legnépszerűbb főherceg, József főherceg, mint már jeleztük Debreczenbe érkezik s szemlét tart a honvédség felett. A főherceg Debreczenbe érkezésének ideje eredetileg e hó 11-ére péntekre volt tervezve, de ez megváltozott. A főherceg e hó 9-én holnap este 10 óra 16 perczkor Er Mihályfalva felől érkezik Debreczenbe. A vasutnál semmiféle fogadtatás nem lesz, mivel a főherceg az éjjelt a szalon kocsiában, a vasuti állomáson alusza át s így be sem jön holnap este a városba. A főherceg és kísérete másnap csütörtökön reggel a város fogatain a vasutól egyenesen a pallagi utra hajtat, hogy jelen legyen a harcászati czéllövészetben. Délben szükkörű ebéd lesz a Bikában. — A főherceg délutáni programja még nincs megállapítva, de minden valószínűség szerint ezuttal sem mulasztja el a mit eddig minden itt időzésekor megtett, a helyi vasut külön vonatán kirándul a nagyerdőre. Másnap pénteken reggel a főherceg a Nyulason szemlét tart a honvédség felett. Délben fél 2 órakor József főherceg ebédet ad a Bikában, melyre hivatalosak lesznek a katonaság főbb tisztjein kívül a megye s a várostörvényhatóságának vezető tisztviselői s az egyházak fejei. A főherceg még aznap d. u. 4 órakor elutazik Debreczenből.

Pénzhamisítók elfogatása.

A debreczeni rendőrség tegnap délután, a vasuti állomásnál egy jól szervezett pénzhamisító bandát fogott el. A banda tagjai: Papp György, Balog János és Csizma Imre királydaróczi dohányosok, kiket Siket Lajos esengerbagosi földmives avatott be a pénzhamisítóba. Debreczenben majdnem ezer korona áru anyagot vásároltak a hamis pénzgyártásához. A vasuti állomásnál összeveszttek, ezért kerültek a rendőrségre. Saját bevallásuk szerint eddig csak néhány koronát hamisítottak próbára és csak ezután akartak munkához látni. Siket Lajos, a banda feje, konokul tagad. A rendőrség mindnyájukat fogva tartja.

Szondi vára és az amerikai Kossuth-szobor.

Holnap, e hó 9-én lesz 350 éve annak, hogy Szondy György néhány száz magyarral vértann halált halt Drégely várának védelmének. Hontvármegye közönsége ezt a nevezetes napot nagy ünnepséggel üli meg s e hó 4-én érdekes előjátéka volt a Szondy ünnepségeknek. A drégelypálánki körjegyző ugyanis fölhívást kapott Hont vármegye alispánjától, hogy Drégely várának porából gyűjtsön össze 4—5 kiló földet s azt kellően lepecsételve küldje el Tóth András debreczeni szobrásznak, ki a cleve-

landi magyarok Kossuth szobrát készíti. A Szondy ünnepségek előkészítő bizottsága persze a legkészségesebben örömmel tett eleget a clevelandi magyarok kérelmének, s mindenki tett elszakadt hazánkfiai zsákjába egy maroknyit a hősök véráztatla földjéből.

Peres váltó.

Tóth János sertéskereskedő fenyítő feljelentést tett Keleti (Kösztlenbaum) Ármin debreczeni lakos ellen, azon az alapon, hogy egy 775 kor. értékű váltót kicsalt tőle azon ürügy alatt, hogy a váltóért pénzt, vagy tengerit szerez neki s Keleti a váltót tényleg leszámítottatta, de ennek ellenértékét jogtalanul visszatartotta.

A debreczeni kir. törvényszék tegnap tartotta ez ügyben a vágtárgyalást.

Bálint Zsigmond dr. kir. ügyész sikkasztás és csalás miat kérte vádlottat elítélni. Keletit dr. Lukács Emil ügyvéd képviselte.

Hatásos védbeszédében megdöntötte az ügyész által felsorolt bizonyítékokat és helyes jogi érvekkel bizonyította azt, hogy a váltó jogos uton került védenecze birtokába és jogosan tartotta meg annak ellenértékét.

A törvényszék a védelem álláspontját teljes egészében elfogadta és vádlottat — a vád s ennek következményei alól felmentette.

A kereskedő ifjak estélye.

A kereskedő ifjak társulatának dalköre által szombaton tartandó estélyére a meghívók szétküldtek, a kik tévedésből vagy czimkönyvünk hiányossága miatt meghívót nem kaptak, s arra igényt tartanak, úgy kérjük eziránt akár személyesen, vagy levelező lapon bennünket megkeresni, a dalkör nevében Erdélyi István titkár.

Debreczeni boszorkányperek.

Nem csak Szegednek, Debreczennek is voltak boszorkányperek, boszorkányperei. Bizony a hohér Debreczenben is gyakran felgyújtotta hajdan a borzalmas máglyák tüzeit, hogy végrehajtsa a boszorkánysággal vádolt szerencsétlenek felett kimondott kegyetlen ítéletet. — A város régi-jegyzőkönyveiben, a XVII. században, sőt még a XVIII. század elején is, az 1780-as évekig elég sűrűn fordulnak elő efféle perek. — Ezeket már nyolcz évvel ezelőtt tanulmányozta Kóji Comáromy Andor s valamennyi pernek iratait lemásolta. — Most ismét a városi levéltárban dolgozik, hogy korábban gyűjtött adatait kiegészítse, Hasonló kutatásokat végzett az ország sok más levéltárában is. Comáromy Andor nyolczadizigleni egyenes utódja Csipkés Comáromy Györgynek, a hites bibliafordító és író debreczeni papnak; s fia Comáromy Györgynek, a szabadságharc vitéz őrnagyának. Tégnap délután Komlóssy Arthur főjegyzővel s Zoltai Lajos s. levéltárnakkal meglátogatta a Debreczen város történetében nagy szerepet játszott Comáromy Györgynek nyugvóhelyét jelölő óriási kőkoporsót a dobozi temetőben, hol a régi

Debreczennek annyi kitünő férfialusza siri álmát.

Öngyilkossági kísérlet.

Nagy Sándor 12 éves czipészinas tegnap délelőtt végső elkeseredésében méreggel akart megválni az élettől. — Elkeseredését azzal indokolta, hogy gazdája ütötte, sokszor minden igaz ok nélkül kegyetlenül elverte. Szüleihez nem mert panaszkodni, mert attól félt, hogy mostoha anyja még jobban elveri. Gazdája tegnap is rossz kedvű volt, bosszuját Nagy Sándoron töltötte ki. — Távozás előtt a gyermeket arczul ütötte. A gyermek sirva távozott. Elment a közeli fűszerüzletbe ahol kénes gyufát és maró-szódát vásárolt. A kétféle mérget vízben feloldotta és megitta. Dél felé rosszul lett. — Nagy Sándor gazdája a súlyos beteg gyermeket beszállította a közkórházba. A délután folyamán Mile Pál rendőrfogalmazó kihallgatta a beteg gyermeket, a ki a kiállott szenvedésekért gazdája megbüntetését kívánja. Állapota súlyos, de nem reménytelen.

A tanács és a színügyi bizottság figyelmébe.

A Vigszínház művészgardája a közel napokban a városunkban is játszani fog. Épen ezért ajánljuk úgy a tanács, mint a színügyi bizottság figyelmébe a következő megszívlelendő sorokat:

Szegedről írják: A szegedi tanács szombaton ismét művészet-hatósági jogokat gyakorolt. A Vigszínház Szegeden vendégszereplő művészei kérvényt adtak be a tanácshoz, hogy hétfőn este hadd adják elő az „Őrnagy ur“ című operettet. A tanács rendkívüli ülésén foglalkozott a kérelemmel s azt egy szavazattöbbséggel elutasította. Így a malaczkodó „Őrnagy ur“ nem fog megjelenni a szegedi színpalak előtt.

Az állomás új felvételi épületének megnyitása.

A debreczeni pályaudvar új, díszes gyönyörű felvételi épülete már teljesen készen van s már költözködni is belé, csupán megnyitásra illetőleg arra vár még, hogy a forgalomnak átadassék. Mint illetékes helyről értesülünk, az új felvételi épületet a jövő héten hétfőn adják át a forgalomnak. Az új felvételi épület hivatalos megnyitása hétfőn délelőtt lesz és azzal nyílik meg, hogy a déli budapesti gyorsvonat utasai már az új felvételi épületnél szállnak ki.

Mit visz a katona?

A katonának így nyári időben, ha a naggyakorlatok előszele fujdogál, naphosszat kell czipelnie mintegy 40 kiló terhet. Visz tudnillik egy csomó fözelék kivonatot, egy zacskó kétszersültet, néhány prófundot, a komót czipőt (amely legalább 3 kilót nyom) az ünnepi ruhát, a puskatisztító készletet, visz 100 drb. jó nehéz töltényt. Azután hatalmas bornyut czepele a hátán, amelyet mint az áldozatra szánt bornyukat körülkerítenek egy hatalmas párisi hurka mintájára összecsavart nehéz katona köpennyel. Elöl két patronládka lóg, baloldalt lóg a gyíkleső, jobb oldalán hordja a Manlicher fegyvert. borjun rajta van a főzőedény, a borju oldalán lóg az ásó és fűrés, a borju alatt lóg a kenyeres tarisznya, egy darab megkezdett

profunttal só, paprika, kés, villa, kanál, pipa, dohány stb.-vel. A bornyuban benne van a tiszta ruha, cipő, kenőcs, a kefe, a fényező kenőcs (a gombok fényesítésére), a tű, czerina, csattok, meg a jó ég tudja, hogy mi minden! Végül a borju fölött ott van a sátor ponyva szépen összehajtogatva, majd tábori palaczk egészíti ki a tábori felszerelést, melynek csucsán a bornyu szarvai közt a csajka díszteleg szép fényesre csiszolva. Vegyük ehhez még hozzá, hogy a bakancsok az obligált 42 bakancsszöggel 4 kilót nyomnak és be fogjuk látni, hogy a 40 kilónyi átlag súly felvétele éppen nem túlzás. Minthogy ennek a súlynak alatta a katonák nyári melegben egymás után dültek ki, április végén a közös hadügyminiszteriumban arról kezdtek tanácskozni, hogy ezt a nagy súlyt megkönnyítik olyképp, hogy a patrontáskák súlyából elengednek nekik 580 grammot — egy fél kilót! Sőt már azon is gondoskodnak, hogy a főzőedényt, a csajkát stb. czink helyett aluminiumból csinálják és itt is megakarítanak — négy grammot. De ez még kétséges, hogy ily nagy mérvű súly engedményeket tegyenek. Am lényeges könnyebbségére lesz a katonaságnak, hogy a borjukat kirukkolás előtt jól le kell porolni, nehogy a pornak súlya letörje a szegény katonának vállait. E czélból minden katona köteles lesz egy nagy, külön e czélra szolgáló löszörkefét magával vinni a háboruba. Nem kell busulni, az ilyen katonaság, ily felszereléssel bizonynyal végig keféli az ellenséget.

Az állomási épület felülvizsgálata.

A debreczeni pályaudvar új felvételi épületét építészeti, tűzrendészeti és közegészségügyi szempontból tegnap vizsgálták meg. A vizsgálatnál jelen voltak az állam vasutak képviselői: Kereszty főmérnök, Boczán Elemér állomásfőnök, a város részéről Aczél Géza főmérnök, Fodor József építész mérnök, továbbá Boldizsár Kálmán kapitány, dr. Varga Emil ker. orvos, Publig Ernő h. tűzoltó főparancsnok, Morvay Sötér és az építészeti vállalat részéről Berger Jenő. A bizottság e vizsgálatnál mindent rendben talált s meadta az engedélyt a beköltözésre.

Petróné a börtönben.

Nessi Pal, Petroné védőügyvédje tegnap meglátogatta a gyilkos nőt az ügyesség fogházában. Petronének első kérdése az volt, hogy mit csinálnak gyermekei és sorsuk biztosítva van-e, Nessi megnyugtató válasza után Petroné azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretne férjével beszélni, hogy bocsánatát kérje, amiért a családot ebbe a szerencsétlenségbe sodorta. A bűnös asszony különben igen megtört s rendkívüli ragaszkodást mutat családjá iránt.

Le a Gotterhaltéval!

Tordán — mint tudósítónk jelenti — a 21-ik honvédgyalozezred megerkezesekor a honvédenekar, a vasutnál a Gotterhaltét muzsikálta. A tordai polgárokat felháborította ez a vakmerőség s hangosan tiltakoztak a Gotterhalté játszása ellen.

- Le az osztrák zsoldosokkal!
- Ez a magyar honvédség?
- Abczug, szégyen, gyalázat...
- Torda város magyar terület...

Ilyen és hasonló kiáltások hallatszottak, s fűgyüléssel, kiabálással, dörmögéssel zavarták meg a diszes

honvédenekar muzsikáját. Sőt még egy eddig páratlan eset is megtörtént. Amborboj Albert háztulajdonos a főkapitány elé vitte az ügyet és hazafias fájdalomnak adott kifejezést, amiért a főkapitány a Gotterhalte eljátszásának nem vette elejét. Kalapot emelünk a tordaiak előtt. Amit tettek, az elismerést érdemel. Rajta magyar, rajta, ne nézze ki az apja...

Rablógyilkosság.

Márton Kálmán szegzárdi vaskereskedőt, mint tudósítónk jelenti, tegnap éjjel tizenöt fejszecsapással agyonverték, a mikor kor kocsin hazatért a halasi vásárról. A rablógyilkosság a szegzárdi vámház közelében történt. A csendőrség letartóztatta az áldozat kocsisát, Nagy Sándor, mert alapos a gyanu, hogy legalább is összejátszott a támadókkal.

Savanyu Józsi meggyilkolták.

A Gyöngyös melletti Benén meggyilkolták Savanyu Józsi, az egykori hírhedt haramiát, akit 15 évi fogság után feltételes szabadságra bocsátottak s cipész mesterséget folytatott. Mint most Gyöngyösről írják, a megejtett vizsgálat szerint a gyilkossággal Zai Antal saári születésű, jelenlegi benei lakost gyanúsítják, akit a nagyon is erős gyanuok alapján letartóztattak és a helybeli királyi járásbírósnak átadták. A vizsgálat megállapította azt is, hogy Savanyut hátulról orozva ütötte le a támadója.

Köszönetnyilvánítás.

Váratlanul elhalt kedves kis halottunk végtisztességételenél megjelent azon nagyszámú közönség, kik igaz részvétőkkel vettek részt, mélyen sebzett szívünk banatában, fogadja a nyilvánosság terén, beteg szívünk ből jövő halás köszönetünket. Az elhalt édes anyja özv. Péntek Ferenczné és nagy szülei.

Megakadályozott öngyilkosság.

Sötét gondolatok szálottak meg S. Géza fiatal tanuló agyát, amikor szüleihez levelet írt és öngyilkossági szándékáról értesítette őket. A levél mélyen lesújtotta szüleit, akik megrendülve taviratoztak a debreczeni rendőrséghez, hogy fiukat — ha csak lehetséges — mentse meg és akadályozzák meg sötét szándékának kiviteleben. A sürgöny kézhez vétele után Mile Pál rendőrfogalmazó indult az öngyilkosjelölt felkeresésére. — Hosszas kutatás után a Czegléd-utcai temetőbe akadt rá az ifjura. a ki egy hatalmas mordályi szorongatva kezében, barangolt a sirhantok között. Mile Pálnak nem sok fáradságába került, hogy az ifjut sötét szándékáról lobeszélje és rövid idő múlva már együtt sietett a rendőrfogalmazóval a táviróhivatalba hogy aggódó szüleit megnyugtassa.

Orvosi kinevezés.

Puky Gyula főispán dr. Alexi Sándort julius elsejétől a debreczeni kórház sebészeti osztályához segédorvossá kinevezte.

A Kossuth-utcai szemét.

Beküldetett panasznak adtunk helyet tegnap, mely méltóan tette szó tárgyává a Kossuth-utca tisztátalanságát.

Zoltán Hermann ur, a városi szemét kihordás vállalkozója megjelent mai napon szerkesztőségünkben s azt a felvilágosítást adta, hogy őt ez a támadás méltatlanul érte,

mert ő csak az összeseprett, összehordott szemetet szállítja el és pedig főbb utcákon naponként 2-szer, mellék utcákon 1-szer, de a seprítés a város házi kezelésében van s ha a seprés, vagy seprítés nem történik megfelelőleg: azért őt semmi vád és felelősség nem illeti.

Magunk részéről azt tesszük ehhez, hogy amennyiben e felvilágosítás e szerződésnek megfelel, nem a vállalkozó, hanem a sepréssel s a seprésre való felügyeletével megbízott illető városi közeg nótáját kell elhuzni!

Eltűnt leány.

A leánysors krónikáinak sok szomorú lapja közt is legszomorubb az, melyen ez van írva fölül: **Eltűnt.** Az otthon biztos tűzhelyétől elszakadt, a családi kör védőszárnyai alól elveszett leányok sorsa sokszor megdöbbentő, mindenkor megindító. A biztos halálhír sem olyan szívfacsaró, mint az a rövid szó, melyből esztendőök gyötrelmei fakadnak, eltűnt! A legborzasztóbb fölfevések, a legsötétebb sejtelmek, keserű önvád osztályrészei az eltűnt leány családjának. Ilyen nagy csapás ér most egy derék debreczeni családot. kinek leánya eltűnt. Még a múlt hó 19-én, távozott el szülei lakásáról azzal, hogy Hajdu-Böszörménybe megy Haasz állomásfőnökhöz, akinél ruhákat vállalt el varrásra, oda azonban — mint most kitudódott — nem érkezett meg és azóta nyoma veszett. Szülei hiszik, hogy valami leikkelen kufár asszony kezébe került a szép fiatal leány, a kinek fejét fényes ígéretekkel elbolondította és rábirta a szökésre. A szülők a rendőrségre fordultak, mely széleskörű intézkedéseket tett a leány feltalálására.

Nyilatkozat.

Méltányolva és elismerve a szolyvai, **Luhi Erzsébet és polenai gyógyvizek gyógyhatását, elhatározta azoknak a klinikai betegknél való alkalmaztatását.** Kéti s. k. Bpest.

A szolyvai ásványvíz kiftűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A magyar név.

A Magyar Közélet című folyóiratban Bánffy Dező báró, a volt miniszterelnök, egynéhány cikkelyben folytatólagosan fejtegeti a nemzeti gondolat és a sovíniszta érzés fontosságát a magyar nemzet kialakulására. Ujra meg ujra ismétli, hogy „mindig és mindenütt, az életnek bármely vonatkozásai közt, a legnagyobb és a legkisebb alkalommal, szem előtt kell tartani és érvényesíteni a legsovínisztabb magyar nemzeti érzést”. Legujabb cikkelyében, mely a folyóirat júliusi füzetében olvasható, a nevek megmagyarosításának nemzeti szükségére utal. Kiemeli, hogy épp azoknak kellene jó példával elüljárniok, a kik már bizonyos tekintélyt szereztek idegen hangzású neveknek.

Követendő például állítja Fraknóit, a ki, midőn nagy művével a nyilvánosság elé lépett, letette idegen hangzású nevét s új magyar nevével diszította munkáját. A Vaskapu munkálatainak befejezése után, 1896 őszén, egy német lap a magyarok nagyzási hóbortjáról írt, mert nemzeti ünnepet ült egy olyan alkotásnál, a melynek eszméje, a berlini szerződés révén, német eredetű, a melyhez a pénzt a magyar állam Németországban szerezte s a melynek műszaki munkáját a német eredetű Wallandt hajtotta végre. „Ki vonja kétségbe, írja Bánffy báró, hogy Wallant igaz magyar, jó hazafi, de vajjon a nemzeti állam érdekében nem tett volna-e szolgálatot, ha a

nagy mű megalkotásánál Fraknoi szép példáját követi? „Nézzük csak, vajjon a kétségtelenül fényesen sikerült 1896. évi országos kiállítás alkalmával szépséghiba volt-e csak, hogy a kiállítás igazgatói egymásután: Graenzenstein és Schmidt nevet viseltek s hogy az ösz-zsüri elnöke, Magyarország volt miniszterelnöke, a német hangzású nevet viselő Wekerle volt.

Ki vonja kétségbe az illetők igaz, őszinte magyar hazafias voltát: talán még a sovíniszta magyar nemzeti irányzatnak föltétlen hívei is ők, és mégis volt alkalmunk e véle len talákozás miatt is gyöngéden élcelő megjegyzést hallani: „A magyar nemzeti társadalomnak meg kell értenie, hogy követelnie kell az idegen nevek viselőitől a magyar hangzású nevek fölvételét, mint egyik eszközt az egységes magyar nemzeti állam megalkotásának. Mert ez a probléma, a melynek megoldása nélkül Magyarország, mint állam fönn nem állhat. 1897-ben a vallás- és közoktatásügyi miniszter igen helyes és jó irányzattal nem ugyan rendeletet, de biztatást intézett a tanfelügyelők útján a néptanítókhoz, magyar nevek fölvétele érdekében. A tanfelügyelők nem mindenütt ugyan, de mégis itt-ott kellő buzgalommal igyekeztek a miniszter kívánságának megfelelni; ezek között egy Ruzicska nevű, tankerülete nem magyar nevű néptanítóit magyar nevek fölvételére biztatgatta is; az eredmény csekély volt, s miért? Az egyik tanító, kinek horvátos hangzású neve volt, úgy nyilatkozott, hogy ő szívesen csereit föl, mint jó magyar hazafi, nevet magyar hangzásúval, de elvárja, hogy előbb jó példával menjen előre tanfelügyelője s minisztere.

Es a tanfelügyelő, aki — a miniszterrel nem is szólva — jó hazafi, a magyar nemzeti népoktatás terén buzgó tényező, azért a jó példát nem adta meg.“ Sürgeti Bánffy a helységnevekről szóló 1898. IV. t. cz. végrehajtását, amely az egységes magyar nemzeti állam megalkotására nagy fontossággal bír. Sajnálja, hogy a nemzeti gondolat föl nem buzdul s megnyugszik vbban, hogy hivatalos czafolat vagy kimagyarazás a megoldást elodázza. „A törvényt végre lehet hajtani, gyorsan is, de végre is kell hajtani gyorsan, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy megalkotott, de csak késedelmesen, nagy későre végre hajtott törvények rendszeren magukban alusznak vagy éviúlnak el, mert a közvélemény megszokja azokat figyelembe nem venni. Különösen így van ez nálunk, hol a kitartásra képtelen, csak szalmatüzként fellobbanó közvélemény hamar feled, ritkán követel s még ritkábban emlékezik“.

IRODALOM.

A Franklin-társulat újabb kiadványai.

Az **Olcso Könyvtár** legutolsó számai több értékes füzetekkel gazdagították irodalmunkat. Csató Pál „Megházasodtam“ cz. vigjátéka (1237. sz.) azon a régi, de mindig új és igaz alapítételeken épül föl, hogy a házasságtól legnyakasabban irtózó fiatal ember is legott örömmel hajtja nyakát a páros élet gyönyörűségei igájába, mihelyt a szíve megmozdul es sejteni kezdi, hogy meglelte az élete párját. A kissé már ósdi alakok, az ismert és naivnak tetsző szinpadai fogások mit se vonnak le a kevés igényű vigjáték eredetiségéből, melynek főerejét a helyes értékkel rajzolt jellemek teszik. — Angyal Dávid, a lelkiismeretes és szorgalmas tudós, jeles történeti monográfiát irt „Erdély politikai érintkezéseiről Ang-

liával.“ (1238–1241. sz.) Fölötte érdekes és fontos bizonyossága ez a kis könyv a magyar nemzeti fejedelmek politikai érzékének, mely nem csupán azokkal az eshetőségekkel foglalkozott, melyek a bécsi udvar, vagy a portó részéről fenyegették a kis Erdély sorsát és függetlenségét: hanem szinte egész Európa uralkodóit és diplomatait is beállította sakkfigurának a magyar nemzeti politika mezejére s egy-egy ügyes huzással még a bécsi kamarillának is gancsot vetett. Angyal munkája valóságos kutfő-számba megy és mintája az összefoglaló forrás-kritikának. — Gyulai Pál beszélye, a „Három beteg“ (1242. sz.), szabadságharcunk örökké szép, lelkesítő, regényes korszakában játszik. A szerelmes völegény, kit a haza a csatak mezejére szólít, a hős tüzér, a ki Szent-Tamas ostromakor béna lesz, és Julia, a menyasszony, a ki várja völegényét s közben himlőhelyes lesz: — itt a három beteg, a Gyulai kedves rokonszenves, nemes alakjai. A menyasszony fél, hogy völegénye nem fogja szeretni, ha majd megjön: — hisz arcát elcsufította a ragya! — Gabor pedig épen ebben reménykedik, s hiszi, hogy nőül veheti majd Juliát. . . de megjön a völegény: a ki megvakult a csatában, s nem látva a menyasszonya arcát, azt hiszi, hogy még mindig a régi szép. Így lesznek boldogok: s ha még hozzá képzeljük e szép és nemes történethez a Gyulai erőtlen, színes, képekben dus prozáját érteni fogjuk, hogy a kis beszélyen (1850-ben íródott) miért nem fogott ki az idő vasfoga. — Kisfaludy Sandornak öt fejevonalas „nemesházi rajzolatja“ (1243–1245 sz.) a Darday-ház, erős magyar nemzeti érzéssel megirt iránydarab, melynek két sarkalatos tendenciája abban csuesosodik ki, hogy: ha valaki nem magyar, semmiféle érdem sem teheti magyarrá, és hogy: nem nemes ember nem érdemel nemes leányt. Beccessé nem ez az ósdi fölfogas teszi a vigjátékot, hanem az a miudent átható, semmi egyebbel nem törődő hazafiság, melynek lüktetését a darab minden sorában érezzük; de érdekes a kis könyv műveltség-történeti szempontból is, mert egy régi elmúlt kornak ma már szokatlan eszméit, törekvéseit hangoztatja. — Szvetlov J. V. regénye „Az élet útjai“ (1246–1250. sz.) eleven színekkel festi a modern orosz társadalom fogyatékos erkölceseit, jellembeli gyöngeségeit. A zsarnok apa, a ki hogy a fia „kariéret csinálhasson“, rákényszeríti, hogy vegyen egy előkelő, de már romlott leányt: a szegény anya, a kit egy hosszú élet szenvedései megtanítottak, hogy ne merjen nyíltan szembeállni erőszakos férje akaratával: a gyöngye jellemű fiatal ember, a kinek szerelme nem elég erős, hogy ellent állhatna a csábító szírién kísértéseinek: a szerencsétlen árva leány, ki megcsalódik völegényében és tiszta, igaz szerelmében: — oly mesteri tollal megrajzolt alakok, hogy szinte előttünk játszószák le azt a modern, szomorú tragédiát. — Becher Fülöp Ágost tanulmánya „Rousseauról“ (1251–1252. sz.) a legsikerültebb magyar kritika a genfi aposztatáról, mit eddig olvastunk. A tudós szerző lefejt Rousseau önéletrajzi vallomásairól azt a mellékes czifrázatot, amelylyei emlékeztének hézagait kitöltötte s olyannak mutatja értékes tanulmányában, a minő valóban volt: lángeszű filozófusnak, tele belső ellenmondással, a ki a szenvedély ékesen szólásával éreztette kortarsaival a szív mindenhatóságát. — Az „Olcso Könyvtár“-t Gyulai Pál szerkeszti s a Franklin-Társulat adja ki; egyes számainak ára 20 fillér s kapható a kiadótársulatnál (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.), valamint minden hazai könyvkereskedésben, László Albert és társaságánál.

A poroszirtó.

Nemrég Párisnak egyik közismert alakja halt meg: sergeant Hoff, akit általában csak a nagy poroszirtónak neveztek. Hosszu időn át a Trocadero-tér öre volt, mig annyira el nem gyöngült, hogy képtelen volt szolgálatot teljesíteni és végképpen nyugalomba vonult.

Hoff, Elzászban, Zabern mellett született 1836-ban. Bár német származású volt, mégis a francziák mellett harczolt, mert meg akarta bosszulni atyja halálát, aki állítólag a poroszok golyóitól esett el a csata tere. A legnagyobb hősi élszantsággal szált harciba, üldözöbe vette a megfutott ellenséget és sorra lötte a lovasokat szaguidó lovaiktól. Kisdedcsapatával meglepte a pihenőörszemeket és kardélra hanyta az őrtálló katonákat. Leginkább az éj sötét leple alatt szerette meglátni az ellenséget. Ilyenkor állig fölfegyverkezve, oldalán eles szabilyaval, forgó pisztolyokkal az övében indult vakmerő útjára. A kardot épen olyan jól forgatta, mint amilyen kitünően értett a puska kezeléséhez. Esővel, szellel, viharral daczolt és lopözva közeledett az ellenséghez. A földre feküdt és úgy hallgatott, hogy merről halatszik a lovak dobogása, a távoli agyuzás dübörgése. Senkit sem kímélt, aki útját állotta. Diadalni jelvényként rendszeren néhány „czasques à pointe“-ot (sisakot) hozott magával az éjjeli kirándulásairól.

Legnagyobb hőstette az volt, amikor a Norgent melletti Ile aux loups t (Farkasok szigetét) elfoglalta. A szigeten háromszáz porosz katona táborozott, mig Hoffnak mindössze csak huszonnégy ember állott a rendelkezésére. Huszat közülök lövonalban a Marne partjára állított fel. Ő maga a folyóba vetette magát és egy kötelet húzva maga után, átúszott a tulsó partra. A kötel egy esónakhoz volt kötve, amelyben négy katona foglalt helyet. A legnagyobb esőndben szálltak mind az öten partra és tüzelni kezdtek a táborban nyugovokra. Az álmukban meglepett német katonák, ijedten kaptak fegyverükhöz és eszeveszeten futásnak eredtek, azt hívén, hogy egy nagy ellenséges csapat ütött rajtuk. Közben a Marne tulsó partján maradt husz katona is lövöldözni kezdett, ami a zürzavart még inkább növelte.

Ilyen és ehhez hasonló hőstettek után Hoff örmester legendás hőssé lett. Rettegve említették a vakmerő sergeant nevet és az ellenség díjat is tüzőtt a fejére. De a derék örmester nemcsak jó katona volt, de amugy is ember a talpán. Jellemző, hogy amikor a háboru után tisztí rangra akarták emelni ezt mondta:

— Örmester voltam a harczterén és ezentul is az akarok maradni:

Egy izben azzal a veszélyes feladattal bízták meg, hogy törjön át az ellenség sorain. Arra az esetre, ha vállalkozása sikerül, tízezer frank jutalmat ígértek neki. De Hoff büszkén utasította vissza az ajánlatot:

— Vagy áttörök az ellenségen, vagy ott veszek, de a pénz — nem kell!

A hosszú dicsőséges hadakozás után Hoffot ugyanaz a szomorú sors érte, mint a franczia hősök legtöbbjét. Fogságba esett. A Champigny mellett vívott csatában érte utól — nagylelkűsége miatt — a szerencsétlen katona-végzet. Amikor a németek diadalmasan törtek előre a harcmezőn, Hoff kisdéd csapatának maradékával egy körtefa mögül várta az ellenséget és már vállához

kapta fegyverét, amikor egyik bajtársa megragadta a karjánál.

— Sergeant: — szólt hozzá. — Ne tüzeljen, ne kaszaboljassuk le magunkat, hisz amugy sem győzhetünk! . . . S feleségem, három kis gyermekem is van.

Olyan fohászokodva nézett az őrmesterre, hogy megesett rajta a szíve és eldobta magától a töltött fegyvert. Aztán lelépte melléről az odatűzött becsületrend szalagját, eltépte katonakönyvét és leszaggatta őrmesteri zsinórait, amelyekre pedig olyan nagyon büszke volt. Mikor megadta magát, egyszerűen Wolff közkatonának hazudta magát és mint ilyen került a Köln mellett levő grambergi táborba. Fogsága alatt többször csapdába akartak ejteni és rákiáltottak: „Hé, Hoff! Sergeant Hoff!” — de ő rá sem hederített, mintha nem is hallotta volna, hogy szólítják. — Hoff őrmester tetőtől talpig Wolff közkatonává vedlett.

Egy ízben a porosz vezérkar afelől tudakozódott, hogy Noirmontierban valójában ismernek-e egy Wolff nevű közkatonát. Levelet irtak Hoff szüleinek, akik egyszerű parasztember létükre, mit sem sejtve, katonáktól való félelmükben igenlő feleletet adtak és azt válaszolták, hogy igenis van egy Wolff nevű közkatoná, aki Noirmontierból való s aki a 108-ik gyalogezredben szolgál. Ennek alapján aztán Hoffot hivatalosan is elismerték Wolffnak. De azért továbbra is megkísérelték, hogy lerántsák róla a leplet. Egy napon, amikor mint szakács repát gyalult, ismét a nevént szólították. De ő nyugodtan tovább folytatta a gyalulást. Majd máskor az egyik tiszt azt kérdezte a táborban:

— Van-e itt valaki, akit Hoff őrmesternek hívtak, az Levelet kapott beteg szüleitől.

S azzal a katonák arcát figyelve bejárta a tábor. De Hoff egyetlen mozdulattal sem árulta el izgatottságát és egykedvűen gyalulta tovább a repát.

1870. december 2-án hirtelen eltűnt a táborból. A háboru után aztán Párisba került és kezdetben a Bois de Boulogneban majd később a Trocadero téren vigyázott a kerti ültetvényekre. Nyugodtan, békében élte itt napjait és egyetlen vigasza az volt, ha látta, hogy a Párisban járó porosz tiszték mily kíváncsian néznek rája.

Jules Claretie egy napon azzal a kérdéssel fordult Jules Simon francia miniszterelnökhöz, hogy a „derék champignyi katonát” a Louvre-muzeumba nevezze ki őre. De Jules Simon hamarabb vált meg a miniszterelnöki széktől, mielőtt még muzeumórré nevezhette volna ki Hoffot, aki továbbra is ott fagyoskodott és bosszankodott a Trocadero téren. Mikor egy ízben ismerőseimnek megmutattam Paris vezetességeit a Trocadero-térre értünk, ahol rátaláltunk az őszszakállu, martális „poroszirtóra.” Előbb németül szólítottam meg és megkérdeztem tőle, hogy tényleg elzászi-e. De elutasító kézmozdulattal értéseimre adta, hogy nem kívánja a német szót. Erre franczián szólítottam hozzá, mire önérzetteljesen

büszkén vallotta magát a „hírhedt poroszirtónak” és sok apró részletet mondott el hadi élményeiből.

(—)

Krüger apó és a szobrása.

A francia burkomité Carlés szobrászt Ütrechtbe küldte, hogy ott mintázza le az ősz Krüger elnököt. Krüger apó szívesen fogadta a művészt, és két héten át készségesen ült neki. Carlés most befejezte munkáját és visszatért Párisba. Képzhető, hogy sok érdekeset tudott mesélni Krüger házában való tartózkodásáról és az öreg életmódjáról. Carlés most a Tempsban elbeszéli élményeit, s beszélgetéseit az elnökkel. Nyomban megérkezése után megmagyarázta neki, hogy világért se hagyja, hogy kényelmetlenséget okozzon neki, és ülés alatt szabadon olvasson, dohányozzék és csevegjen, ahogy már megszokta. Miközben Carlés dolgozott, Krüger a titkárnak diktált. A szobrász, akinek közbe volt alkalma, hogy az elnök arcát megfigyelje, nem tud eleget mesélni csöndes nyugodtságáról, erejéről és önbizalmáról. Nyomat sem találta rajta gyász-nak, vagy levertségnek. És ez éles ellentétben áll Krüger környezetével. Ezekben mennyi gond és kedvtelenség volt. Az elnök megjelenésén még mindig ott van a törhetetlen energia. Méltóságteljes viselkedése még vallásossággal párosul, állandó összhangban azzal a vaskos bibliával, amely dolgozószobája asztalán fekszik. Carlés a tolmács után egyszer ülés közben így szólt Krügerhez:

— Olyan nép, amilyen a transvaali, ilyen eseményekkel, nem mehet tönkre!

— Nem! — felelte Krüger, — ez nem is lehet, ez nem is lesz! Meg nem érdemel balsorsából hatalmasabban fog kikerülni, mint valaha volt.

Carlés csudálkozott ezen a törhetetlen bizalmon.

— Persze, — mondta, — Krüger még nem tudja a legujabb eseményeket s a békeföltételeket. Csak annyit tud, hogy a burok letették a fegyvert. Ez aztán minden.

Krüger egyébképpen nap-nap után tíz órákor kel föl, olvas és sétál déli egy óráig. Akkor ebédel és négyig pihen. Négytől hatig dolgozik, aztán sétál. Hatkor vacsorázik és nyolczkor lefekszik.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: ifjabb Möricz Pál.

E szempillantásban nyílt az utcaajtó is. Goulden apó nagy vígan lépett be Katiczával és már jóelőre kiáltották:

— Enyje, enyje Grédi anyó, ha már többé nem akar hozzánk jönni, magam vezettem ide a gyermekeit, egyébként magoktól is jöttek volna már. Hallja néne! — Most aztán valami jó ebédet csináljon. Ez legyen a büntetése.

Oly kedves volt Goulden ur. Midőn pedig anyósom észrevette őket, előbb Katiczához rohant.

Körül ölegette, körülcsókolgatta, majd Goulden urnak kapaszkodott a nyakába. — Szent volt a béke.

— Ó Goulden ur! Micsoda boldog vagyok, hogy itt láthatom Önt. Ön igazán derék ember. Ezerszer jobb, mint én.

Midőn ez a jó fordulatot láttam, az ajtóhoz siettem. Mindaketten törülgették a szemüket. Goulden ur szólalt meg előbb.

— De most aztán a politikáról többé szó se legyen!

— Ó dehogya! Akár Jakobinus, akár más valaki, csak az a fő, hogy jó szívű legyen.

Eugemet is megcsókolt a néni és így szólt hozzám:

— Szegény Józsi fiam, nap — mint nap csak a te sorsod fölött aggódtam. De most már minden jól van . . . Megvagyok elégedve.

A konyhába sietett kusztorkodni. Kis fazék, nagy fazék, mind lekerült a szegről, hogy illő legyen a vendégség. Goulden ur pedig oda ült a tűzhely mellé.

— Micsoda szép idő . . . Minden zöld. Minden virágos . . . Boldog volnék, ha falun élhetnék és ablakimból az alma, szilvafák virágzásában gyönyörködhetném.

— Ugy megelégnék a bácsi, mint valami repeső pillangó. A háborus gondokat szélnek bocsátotta.

Katiczám is közbeszólt am. Az anyját ölegette körül.

Hadd anyuskám azt a főzést . . . Csak ülj Goulden ur mellé! Beszélgetsek! Majd megfőzöm én az ebédet.

— De hisz már te azt sem tudod, hol áll az egyetmás! Én már másként rendezkedtem be azóta, az anyó ellenkedett.

— Csak ülj le anyuskám! Ül le! — Majd előkeresem én a vaját, a tojást, a lisztet, és a többit, ami csak szükséges.

— Már látom szót kell fogadni! Néném tréfásan zsörtölődött és lement a pincébe.

Katiczám a felső ruháját levetette. — Kötöt kötött és nagy fűrgén, kedvesen mindent a tűzhelyhez készített, mire az anyánk egy palaczk fehér borrral a pincéből került fel.

— Ez az a kis frissítő jól izlik ebéd előtt . . . Amig Katicza az ebédet főzi, én meg majd rendbehozom magamat felöltözök. Addig pedig kigyelmetek menjenek ki a gyümölcsös kertbe . . .

Józsi fiam, vigyél ki magaddal poharakat is . . . A méhes ház igen megfelelő hely . . . Az idő is gyönyörű . . . Egy óra alatt mindent rendbe hozunk . . . Majd aztán én is kociztok az urakkal . . .

— Folyt. köv. —

Henneberg-selyem

2

Fekete, fehér és színes 60 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávos, koczkázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtól	— 14 frt	65 krig
Selyem-damaszt	65	— 42	75
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	— 42	75
Selyem-foulard nyomtatással	60	— 3	65
Bábi selyem	60	— 14	65
Selyem-grenadin	80	— 7	65

méterenként port és vámmentesen a házhoz. Minták postafordultával, Schweizba kétszeres levélposta.

G. Henneberg, selyem gyáros Zürich
(cs. és kir. udv. szállító.)

M. á. vasutak menetrendje 1902. máj. hó 1-től.

Debreczenből indul:

	d. u.	p.
Budapest felé (gyorsvonat)	4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	9	01
Budapest—Nagyvárad felé	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	10	27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden déli	12	—
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	8	10
Szatmár—M-Sziget felé	3	56
Szatmár—M-Sziget felé	7	58
Szatmár—M-Sziget felé	2	56
Szatmár—M-Sziget felé (gyorsv.)	12	17
Csak Szatmárig	5	10
Miskolc—Kassa felé	8	22
Miskolc—Kassa felé	6	57
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	4	01
m. áll. v.-től	5	28
vásártérről	5	51
H.-Böszörmény—m. áll. v.-től	4	06
B.-Sz.-Mihály felé vásártérről	4	15
m. áll. v.-től	11	20
vásártérről	11	20
Füzes-Abony felé m. á. v.-től	4	42
Füzes-Abony felé vásártérről	5	—
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-től	4	21
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	4	31
Derecske—Nagy-Léta felé	9	25
Derecske—Nagy-Léta felé	4	31

Budapestre érkezik:

A reggel 9 ó. 1 p.-kor induló gy.-v.	1	40
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	2	50
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	5	10
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz.-v.	6	50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	8	30
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy.-v.	2	00
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz.-v.	7	05
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással).	9	15

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	44
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33
Budapest felől	reg.	7	42
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	03
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	32
"	d. u.	12	16
" gy.-v.	d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12
Csak Szatmárról	este	6	45
Kassa—Miskolc felől	reg.	8	07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	reg.	12	07
Kassa—Miskolc felől	déli	7	53
vásártérre	este	8	04
máv.-hoz	reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály — vásártérre	reg.	6	14
H.-Böszörm. felől máv.-hoz	este	6	35
vásártérre	este	3	21
máv.-hoz	d. u.	3	30
F.-Abony felől vásártérre	d. u.	5	30
" m. á. vhoz	d. u.	5	45
Ohat Kócs Polgár felől vásártérre	d. u.	7	42
" m. ávhoz	reg.	8	—
Derecske N. Léta felől	reg.	7	18
"	reg.	3	13

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdusági pedrő” használata által. Egy doboz 40 fl. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárán, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó fák. 750-ből választva 600 szállfa eladó. Ugyanott kifaragott lábfa és szilfa szinte kaphatók, valamint 2 1/2 öl varga tűzifa eladó. Honvéd-u. 62.

Legjobb minőségű kékkő Raffiaháncs és kötöző fonal legolcsóbb árban kapható Czeglédy és Polgárnál.

577—1902 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 890/2—1902. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schwartz Ármán debreczeni lakos részére Szabó József debreczeni lakostól 57 kor. 50 fl. tőke, ennek 1902. é. febr. hó 4-től számítandó 5% kamatai és eddig összesen 66 kor. 78 fl. perköltség erejéig 1902. é. apr. hó 4-én bíróság felülfoglalt és 1240 koronára becsült házibutorok, üveges batár, szánka és egyéb tárgyaktól álló ingóságok 1902. é. július hó 9-énd. e. 1/2 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán csapó-u. 47 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbb tőrőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. évi jun. 19-én.

Török Péter. bir. kiküldött.

Épület és műlakatos műhely áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy 7 év óta fennálló vállalatomat Reáliskola utcáról május hó 1-től tetemesen megnagyobbítva

Deák Ferencz-u. 22 sz. alá helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkákat, vasrácsolat, vaskapu, takaréktűzhelyek (felelőség mellett) szóval minden építkezési muukákat.

A midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, ígérem, hogy a jövőben és mindég elvem csak az lesz, hogy jó és pontos kiszolgálással bizalmát továbbra is biztosítsam.

Kérve szives pártfogását, tisztelettel

Preizler Mór

épület és műlakatos mester.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök. Költségvetés bérmentve.

Van szerencsénk értesíteni a n. é.

öröltető és daráltató gazda-közönséget,

hogy a diószegi uton a

dohánygyárral szemben

fekvő, ujonnan berendezett

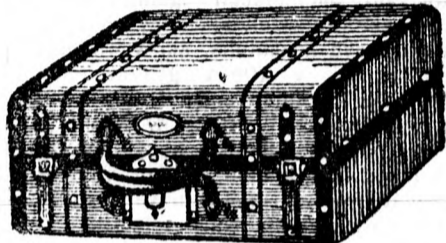
Erzsébet malom

működését megkezdte és ott sima és kereskedelmi őrlést, tengeri és árpa darálást jutányos áron pontos kiszolgálás mellett reggel 5 órától este 8-ig elfogad.

Teljes tisztelettel.

„Erzsébet” malom

Weisz Sándor és Társai.

Illatszerek, mosdó szappanok, szájjvizek, fogporok, haj, ruha, fog és köröm kefék, pénz és szivartárczák, uti bőröndök legolcsóbban beszerezhetők

Szent-Királyi Tivadar

műiparú üzletében.

Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLÉ
gyermekliszt.

Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegség számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

ÜZLETI KÖNYVEK,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan

kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.